

дітей не було недоліку в розвагах» [1, с. 219].

У контексті нашого дослідження доцільним є звернутися до розділу XV «Основи для продовження життя» («Велика дидактика»), в якому Я. Коменський виокремлює три основні, необхідні для здоров'я умови:

- 1) помірне і просте харчування: «Для збереження тілесної сили потрібна не тільки помірна, але і проста їжа»;
- 2) часті випаровування: «Точно так людському тілу необхідні взагалі сильні рухи, діяльність і серйозні вправи або ігри»;
- 3) змінний відпочинок: «Отже, навіть, посеред денних трудів необхідно давати собі відомий відпочинок у вигляді бесід, ігор, жартів, музики і тому подібних розваг, які відновлюють сили зовнішніх і внутрішніх почуттів» [1].

Я. Коменський радить цілеспрямовано використовувати час свого життя, оскільки це суттєво впливає на його якість: «все залежить від того, наскільки ми не хещемо мистецтвом правильно його (життя) організувати».

Література

1. Коменський Я. А. Избранные педагогические сочинения : в 2 т. Т. 1 / Я. А. Коменський. — М.: Педагогіка, 1982. — 656 с.

ТРЕНІНГ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ АКТИВНОЇ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Дудка І.А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Проблема формування активної життєвої позиції студентської молоді у вищому навчальному закладі вимагає високого рівня компетентності, формування якого можливо за умови використання сучасних тренінгових технологій навчання і виховання.

Тренінг як інтерактивна форма навчання та формування активної життєвої позиції студента, надає специфічні знання та допомагає оволодіти навичками громадської діяльності.

Існує велика кількість модифікацій форм тренінгів, які суттєво відрізняються між собою за цілим рядом ознак: тренінг як своєрідна форма дресури, при якій за допомогою жорстких маніпулятивних прийомів при позитивному підкріпленні формуються зміни в поведінці, а при негативному підкріпленні „стираються“ шкідливі, не потрібні, на думку ведучого; тренінг як тренування, в результаті якого відбувається формування та відпрацювання вмінь та навичок ефективної поведінки; тренінг як форма інтерактивного навчання, метою якого є перш за все передача знань, а також розвиток певних вмінь та навичок; тренінг як метод створення умов для саморозкриття учасників та пошуку способів вирішення власних психологічних проблем [1, с. 164]. Тренінг можна розуміти і як „групу, яка допомагає стати кожному її учаснику більш компетентним; процес, під час якого учасники вступають у взаємодію; процес, у центрі якого є проблема та її розуміння учасниками групи, а не компетентність ведучого щодо зазначеної проблеми; навчання, під час якого активність учасників вища, ніж активність ведучого; навчання, яке доставляє учасникам задо-

волення, активізує їх, стимулює інтерес та пізнання; навчання, результат якого досягається у взаємодії всіх учасників тренінгу; можливість відкриття учасниками в собі нових можливостей, відчуття того, що вони знають та вміють більше, ніж до цих пір думали про себе; можливість відкриття інших людей, навчання через взаємодію з ними, розуміння того, на що здатні люди, від яких раніше не очікувалося цікавих відкриттів; можливість в безпечних, з одного боку, дещо штучно створених, а з іншого боку, наближених до реальності, умовах взаємодії з іншими людьми досягнути бажаних змін” [2, с. 8-9].

Для підготовки та проведення тренінгів мають бути чітко визначені мета заняття, завдання, межі умов, зміст тренінгу: перелік і послідовність виконання різних вправ, завдання на рефлексію власних дій, матеріали для підсумків роботи тощо. Важливу роль відіграє усвідомлення відповідальності за результативність навчального процесу з боку як ведучого (педагога/тренера), так і учасників. Згідно з цими ідеями тренінговий процес активно впливатиме на формування відповідної системи знань, практичних умінь та навичок взаємодії, важливих якостей, необхідних для адаптації, дитини-сироти у соціумі. У результаті використання тренінгу відбувається становлення та розвиток самостійності — особистісної властивості вихованця — у когнітивному, поведінковому і мотиваційному аспектах.

Американський дослідник Д. Колб [1, с. 176] розглядав процес взаємодії у навчанні як послідовну зміну чотирьох фаз: конкретного досвіду — передбачається, що ведучий групи створює умови для набуття чи актуалізації конкретного досвіду учасниками на основі існуючого; рефлексивного спостереження — створюються умови для аналізу набутого досвіду, обговорення спостережень, пов'язаних із його отриманням; абстрактної концептуалізації — відбувається співвідношення власних висновків та умовиводів, зроблених на попередній фазі, з науковими теоріями, які мають відношення до основного змісту навчальної програми. Важливо, щоб ці теорії трактували результати, отримані учасниками тренінгу.

Вивчення питання впровадження тренінгу у процес формування активної життєвої компетентності є необхідним й потребує нового розуміння, позитивних рис характеру та активної життєвої позиції. Активна життєва позиція формується через оволодіння різноманітними видами діяльності, які виступають умовами і засобами, через інтерактивні тренінги. Позитивних результатів можна досягти, якщо фахівець усвідомлює важливість проблеми тренінгу, враховує вікові та індивідуальні особливості кожного студента, динамічність змін, що відбуваються в ході тренінгу, розуміє складність і неоднозначність процесу розвитку кожного учасника.

Література

1. Соціальна педагогіка: теорія і технології [Текст]: підручник / за ред. І. Д. Звереві — К.: Центр навч. літ-ри, 2006. — 316 с.
2. Технологія тренінгу [Текст] / упоряд.: О. Главник, Г. Бевз / за заг. ред. С. Максименка. — К.: Главник, 2005. — 112 с.